

Іванова С. М.,

науковий співробітник Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України

Формування інформаційної грамотності працівників бібліотеки

Досліджено шляхи підвищення інформаційної грамотності працівників бібліотеки у зв'язку з активним розвитком інформаційних технологій. Розкрито поняття "інформаційна грамотність" та "стандарти інформаційної грамотності". Зазначені вимоги до сучасного бібліотекаря. Проаналізовано стан діяльності щодо підвищення кваліфікації бібліотекарів на Україні. Визначено основні навчальні ресурси для підвищення інформаційної грамотності бібліотекарів, що пропонуються в мережі Інтернет.

Розроблено спеціальний курс "Основи інформаційної грамотності бібліотекаря", що задовольняє сучасні вимоги до бібліотекаря.

Актуальність. В Законі України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" від 9 січня 2007 року №537 сформовано актуальні засади побудови інформаційного суспільства, які регулюють впровадження електронного документообігу, створення інформаційних електронних ресурсів тощо. Серед основних завдань розвитку інформаційного суспільства в Україні виділено створення загальнодержавних інформаційних систем [1]: створення єдиного інформаційного простору; формування стандартів та інтеграція державних, відомчих і муніципальних інформаційних систем; інформатизація освіти; забезпечення активного використання інформаційних технологій тощо.

ЮНЕСКО [2] визначає такий основний напрямок діяльності при вирішенні проблеми підвищення інформаційної грамотності населення: "інтеграція бібліотек в інформаційну грамотність як тих, хто надає інформаційні ресурси, послуги та умови, що мають забезпечувати вільне та відкрите дослідження інформації і слугувати каталізатором щодо трактування, інтеграції та застосування знань в усіх галузях освіти".

Метою є:

- проаналізувати проблему підвищення інформаційної грамотності працівників бібліотеки у зв'язку з активним розвитком інформаційних технологій та впровадження електронних бібліотек;
- проаналізувати стан діяльності щодо підвищення кваліфікації бібліотекарів на Україні;
- розробити навчальні матеріали для спеціального курсу "Основи інформаційної грамотності бібліотекаря".

Таким чином, вимоги до сучасного бібліотекаря:

- здійснювати аналітико-синтетичну обробку інформації;
- оволодіти методологією розкриття та поширення знань, що зосереджені у бібліотечних фондах;
- освоїти методики та комп'ютерні технології бібліографування, реферування, підготовки оглядово-аналітичних і прогностичних матеріалів, проведення наукометричних, інформетричних і бібліометричних досліджень;
- забезпечувати як надання традиційних інформаційних продуктів і послуг, так і реалізацію функції документорозповсюдження шляхом відбору та запису на компакт-диски зібрань електронних публікацій на замовлення користувачів з дотриманням майнових прав інтелектуальних власників;
- володіти і доцільно використовувати різноманітні програмні продукти;
- створювати бібліографічні, аналітичні та повнотекстові бази даних тощо. Пропозиції:
- Розробка та апробація методичних рекомендацій щодо впровадження інтерактивних методик використання мультимедійних засобів навчання в систему підвищення кваліфікації працівників бібліотеки;
- Розробка та апробація навчального курсу з інформаційної грамотності для бібліотекарів;
- Розробка ДК для підвищення інформаційної грамотності працівників бібліотеки.

Мета спецкурсу "Основи інформаційної грамотності бібліотекаря": допомога працівникам бібліотеки в освоєнні інформаційно-комунікаційних технологій, спрямованих на посилення ефективності послуг бібліотеки та на її наближення до світових стандартів.

Спецкурс включає:

Модуль 1 "Категорії Інформаційного суспільства", мета якого буде надати знання щодо основних категорій інформаційного суспільства, навчити працювати з інформацією та інформаційними ресурсами;

Модуль 2 "Комп'ютер і програмне забезпечення в професійній діяльності бібліотекаря", результатом якого буде вільне володіння комп'ютером, програмним забезпеченням Microsoft Office, вміння створювати інформаційно-бібліографічних баз даних;

Модуль 3 "Internet для обслуговування читачів та надання підтримки користувачам, що мають особливі потреби", що присвячений використанню Internet в обслуговуванні читачів, наданню підтримки користувачам, що мають особливі потреби.

Модуль 4 "Програмне забезпечення, що використовується для створення електронної бібліотеки", результатом якого буде вільне володіння певним програмним засобом, що використовується для створення електронної бібліотеки.

Висновки. Для підвищення інформаційної грамотності бібліотекарів в мережі Інтернет слід зазначити такі навчальні ресурси:

- ресурси, які пропонуються компаніями-виробниками;
- окремі бібліотеки, бібліотечні консорціуми та вищі навчальні заклади;
- спеціальні програми і проекти асоціацій, різних інформаційних установ;
- ресурси комерційних продавців на платній основі;
- дистанційні курси.

Курс "Основи інформаційної грамотності бібліотекаря", що ми пропонуємо, має бути універсальним, а саме, викладатися як традиційним способом, так і дистанційно через мережу Інтернет.

Проведення цього курсу дозволить: підвищити професійний рівень кадрового складу бібліотечної системи через навчання і підвищення кваліфікації; підвищити професійний рівень бібліотекарів через модернізацію системи підвищення кваліфікації, комплексу заходів щодо впровадження та використання інноваційних форм і методів навчання; підвищити престиж професії через проведення Інтернет-конкурсів, міжнародних веб-семінарів у межах дистанційного курсу, випуску електронних журналів і щоденників, активізації співробітництва з СМІ, державними і суспільними організаціями.